

Légi közlekedés.

TARTALOM.

1. „A—71.”
2. 10.270/1922. M. E. rendelet.
3. 45.396/1924. XI. K. M. rendelet.
4. 112.000/III. 1933. K. M. rendelet.
5. 115.000/1933. III. K. M. rendelet.
6. 302.330/1937. VIII. B. M. körrendelet.
7. 1935. évi XII. tc.
8. 17.176. eln. 15—1936. H. M. rendelet.
9. 80.050/XV. 1936. K. K. M. rendelet.
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____

**Az „A-71.“ jelzésű
„Utasítás a légi ellenőrző szolgálatra“
című szolgálati könyv kivonata.**

(Kiegészítve a 10.270/1922. M. E., a 45.396/1924. XI. K. M. és a 112.000/
III. 1933. K. M. számú rendeletekkel.)

I. FEJEZET.

A légi ellenőrző szolgálat feladata és szervei.

1. A légi ellenőrző szolgálat feladata az ország légterébe történő légi járműforgalom (légi tevékenység) felügyelete az állam légi felségjogainak megóvása és a légi forgalomra vonatkozó rendeletek betartásának ellenőrzése céljából.

2. A légi forgalom (légi tevékenység) ellenőrzése a m. kir. légügyi hivatal hatáskörébe tartozik.

3. A légi tevékenység ellenőrzésére szolgáló adatokat a m. kir. légügyi hivatal részére — annak szervein kívül — ezen utasítás határozványainak szem előtt tartása mellett a honvédség, határőrség, folyamőrség és csendőrség szervei is szolgálják. (A csendőrség a légi ellenőrző szolgálatot a belügyminiszter utasításai szerint végzi.)

4. Ezen célból légi ellenőrző szolgálat történik:

a) minden honvéd-állomáson;

b) a határőrség határőrsein;

c) a folyamőrség és

d) a csendőrség ügyködési körletében.

5. A légi ellenőrző szolgálatot a napi ór- és járőrszolgálat keretén belül állandóan kell eszközölni.

Ezen célból a díszőrségek és fogolyőrségek kivételével minden őrségen egy őrt — különbeni feladatának csorbítása nélkül — a légi megfigyeléssel kell megbízni és e célra távcsővel kell ellátni.

A csendőrség részéről a megfigyelést — egyéb szolgálatuk ellátása mellett — csendőrőrsök végzik.

6. A határőrség, folyamőrség és csendőrség légi megfigyelést végző szervei a légi tevékenységi jelentést szintén naponta vezetik, azonban azt — a hónap utolsó napján lezárva — csak havonként terjesztik elő a részükre kiadott rendelkezések szerint.

A határőrség, folyamőrség és csendőrség légi figyeléssel és jelentéssel megbízott szerveit a rendelkezésre álló készletek szerint szintén távcsővel és esetleg egyéb korszerű figyelőeszközökkel szerelik fel.

Különös esetekben szükséges azonnali (távirati, távbeszélő) jelentések megtételének módját az utasítás II. és III. fejezete szabályozza.

A repülőtereken kívül leszállt repülőgépekkel szemben a magatartást a III. fejezet szabályozza.

II. FEJEZET.

A légi ellenőrző szolgálat végrehajtása.

Mindama helyeken, ahol légi ellenőrző szolgálatot teljesítenek, jól látható módon — célszerűen a figyeléssel megbízott közeg közelében — legyen kifüggesztve:

- a) a repülőgépek jelzése;
- b) a tájékoztató (irányjelző);
- c) vázlat a repülőgépek által betartandó forgalmi rendszabályokról.

A légi figyelő közeg a levegőben motorbúgást hallva, nézzen abba az irányba, ahonnan a hangot hallja, kutassa végig tekintetével a hang irányában az égboltozatot és igyekezzék a repülőgépet felfedezni. Ugyanakkor „Repülő” kiáltással hívja fel közvetlen előljáróját, ha az a közelben tartózkodik.

Miután a repülőgépet szabad szemmel felfedezte, azt látcsővel vegye szemügyre és állapítsa meg lehetőleg legközelebbi előljárója ellenőrzése mellett:

1. hogy polgári (kereskedelmi) vagy katonai repülőgép-e;
2. a repülőgép alakjának jellegzetességeit;
3. mely irányból jött, mely irányba távozott a repülőgép;
4. a megfigyelés pontos idejét;
5. a megfigyelés helyét.

Miután a figyelő az észlelt repülőgép jelzését, de legalább jellegzetességeit megállapította, az adatokat azonnal az előkészített „Légi tevékenységi jelentés” űrlapba vezesse be.

Minden repülőgépet, még ha az csak távol is észleltetett, vagy

amelynek csak a motorbúgása volt hallható, a „Légi tevékenységi jelentés”-be fel kell venni. Különösen fennáll az éjjeli észlelésnél.

Ezen „Légi tevékenységi jelentés”-t naponta 12 h-kor kell lezárni és a figyelőt kiállító hatóságnak kell beküldeni.

Ha azonban a repülőgép közlekedési jogához kétség fér, úgy a „Légi tevékenységi jelentés”-en kívül még azonnali jelentés is teendő.

Ezen jelentés a „Légi tevékenységi jelentés” egy űrlapjára irandó és ugyanazokat az adatokat tartalmazza. Az észlelés (megfigyelés) után azonnal küldőnccel (esetleg távbszélőn) a figyelőt kiállító hatóságnak beküldendő, amely köteles ezen jelentés postán vagy sürgős esetben más rövidebb úton való haladéktalan továbbításáról haladéktalanul gondoskodni. Ezen jelentést a területileg illetékes vegyesdandár parancsnokság területén működő repülőter csendőrkülönítménynek és közvetlenül a „Légügyi hivatal”-nak (Budapest, II. Fő-út 6. Telefonszám: Budapest, 1—500—10. szám) kell küldeni.

Valamely repülőgép közlekedési joga kétséges:

1. ha a polgári repülőgép (betűs jelzésű) a menetrendszerű útvonalon kívül repül, kivéve a magyar (H—M...) jelzésű repülőgépeket, melyek engedélyt nyerhetnek a menetrendszerű útvonalakon és Budapest feletti repülésre;

2. ha bármely repülőgép, tehát akár magyar, akár idegen jelzésű, tilalmi öv felett repül;

3. ha katonai (színes jelzésű) repülőgép bárhol észleltetik, még ha engedélyezett útvonalon is.

Mindhárom esetben a jelentés távbeszélőn vagy távirón történjék.

III. FEJEZET.

Magatartás légi járművekkel szemben.

1. A légi tevékenység jelentésével megbízott szervek kötelessége a légi járművek viselkedését is megfigyelni és ha az a légi tevékenységgel kapcsolatos rendelkezésekkel ellenkeznek, a légi tevékenységi jelentésben szükség esetén azonnal is jelenteni.

2. Magyarország légtengerében csak oly polgári jellegű légi járművek közlekedhetnek, amelyeknek a magyar légügyi hatóság a légi közlekedésre engedélyt adott, illetve — külföldi légi járműveknél — amelyeknek az illető állam magyar követsége (ha erre illetékes) berepülési engedélyt adott.

3. A minden gép (légi jármű) számára külön kiállított engedély tartalmazza:

a repülőgép jelzését;
állami hovatartozását;
az engedély tartamát és egyéb erre vonatkozó megjegyzéseket és
a légügyi hivatal vagy az illető m. kir. követség aláírásával és körpecsétjével van ellátva.

4. Ha tehát repülőtereken és a dunai repülő kikötőkön kívül bármely légi jármű leszáll (kiköt), azon közeg (szerv), amely ezt észreveszi, a közvetlen közelében leszállt légi járműhöz azonnal kiküld egy-két embert. Ha távolabb szállott le, úgy távbeszélőn értesíti felettes hatóságát, amely segélynyújtásról, illetve esetleges lefoglalásról gondoskodik.

5. A leszállt géphez kiküldöttek megállapítják a földreszállás okát és felülvizsgálják a repülőgép, vagy egyéb légi jármű okmányait (ezek: 1. a légi jármű alkalmassági bizonyítványa, 2. a pilóta szakszolgálati engedélye, 3. a közlekedési vagy berepülési engedély) és azt, hogy külön engedély alá eső felszerelése (fényképező felszerelés, rádió stb.) nincsen-e. Ha minden kétséget kizáró módon megállapították, hogy a légi jármű Magyarország feletti légiközlekedésre engedéllyel bír, valamint a pilóta okmányai és a légi jármű felszerelése rendben találtattak, akkor a légi jármű esetleges további felszállási szándékában nem gátlandó meg. Ezen esetben a rendkívüli leszállásról a Légügyi Hivatalt és a legközelebbi repülőteri csendőrkülönítményt távbeszélőn vagy távirón értesíteni kell.

6. Ha leszállt légi jármű oly mérvben sérült volna meg, hogy útjának folytatása kizárt, fenti értesítésnek erre is ki kell terjednie.

7. Hatósági közegeknek minden módon arra kell törekedniök, hogy kényszerleszállt repülőgép pilótáját mindjárt a leszállás után igazoltassák és felszerelését okmányai alapján ellenőrizzék.

8. Idegen állam kötelékébe tartozó légi járműnek mind a rendes, mind a kényszerleszállásnál baleset esetén ugyanolyan segélyre van igénye Magyarország területén, mint a belföldi légi járműnek.

9. Ha idegen légi jármű leszállásánál megállapítást nyer, hogy fényképező felszereléssel (a jelenlegi eljárás szerint a forgalmi repülőgépek utasainak működvelő fényképezőkészülékét vagy a podgyászfülkébe helyezik el, vagy ha podgyászfülke nincs, úgy a vámhatóságok a repülés tartamára ólompecséttel zárják le) van ellátva, amire engedélye nincs, úgy a légi járművet őrizetbe kell venni, mivel az a gyanú merülhet fel, hogy kémkedett és a további utasítást közvetlenül és azonnal a légügyi hivataltól távbeszélőn vagy távirón kell kikérni, a fényképezőgépet az összes lemezekkel és filmekkel le kell foglalni és a légügyi hivataltalnak beküldeni, ügyelve arra, hogy a lemezeket és filmeket fény ne érje.

10. Ha Magyarország légterében közlekedésre jogosulatlan, vagyis

engedéllyel nem bíró légi jármű földet ér, vagy ha okmányai hiányosak, vagy felszerelésében külön engedélyhez kötött felszerelési tárgyak engedély nélkül találtak, úgy a légi jármű személyzetét és utasait az illetékes repülőteri csendőrkülönítmény (légügyi hivatal) intézkedéséig őrizetbe kell venni, anélkül azonban, hogy a nemzetközileg szokásos előzetes engedély a legkisebb mértékben is figyelmen kívül hagyatnék.

Az ilyen légi járművet a legközelebbi közigazgatási hatóságnak nyomban le kell foglalnia és erről mind az elsőfokú rendőrhatalóságot és pénzügyi szervet, mind a területileg illetékes vegyesdandárparancsnokság területén működő repülőteri csendőrkülönítményt és a légügyi hivatalt távbeszélőn vagy táviratilag értesíteni kell.

11. Ha olyan légi jármű érint magyar földet, amelynek katonai jellege kétségtelenül megállapítható, ezzel szemben az 5. és 10. pont értelmében kell eljárni. A légi jármű lefoglalása ez esetben azonban a katonai parancsnokságok által történik.

Mindaddig, míg a légi jármű katonai jellege minden kétséget kizárólag megállapítva nincs, a légi járművet polgári jellegűnek kell tekinteni.

Katonai légi járműnek kell tekinteni minden oly repülőgépet, lég-hajót, amely valamely állam katonai szervezetéhez tartozik, vagy amely színes jelzésekkel van ellátva, avagy amelyet valamely állam katonai szolgálatában álló személy vezet.

12. Az előző pontok szerint a légügyi hivatalhoz juttatandó értesítések az állam különböző szerveit, az előjáró parancsnokszághoz vagy hatóságokhoz, az ily ügyekből kifolyólag netán szükségessé váló jelentések alól nem mentik fel.

IV. FEJEZET.

A légi járművek közlekedésére és jelzésére vonatkozó fontosabb rendeletek kivonata.

A m. kir. minisztérium

10.270—1922. M. E. sz. rendeletének kivonata.

T á r g y: Légi közlekedés (Lkr.) szabályozása.

I. Általános rendelkezések.

A magyar állam felségjoga a területe felett levő légtérre is kiterjed.

A légi közlekedés, amennyiben ez a rendelet vagy az ennek alapján kibocsátott végrehajtási rendeletek nem korlátozzák, szabad.

II. Légi járóművek és személyzetük.

2. §. Légi forgalomban csak a légügyi hatóság megállapítása szerint arra alkalmas, részéről lajstromozott, magyar nemzeti jellel és egyéb szabályszerű jelzésekkel ellátott légi járómű közlekedhetik.

5. §. Akinek birtokában légi járómű van, köteles ezt a légügyi hatóságnak és az elsőfokú rendőrhatóságnak haladéktalanul bejelenteni.

V. Közlekedés.

Légi járóművel fel- vagy leszállani — kényszerleszállás esetét kivéve — rendszerint csak repülőtéren, léghajókikötőben, vagy vízi repülőállomáson szabad. Külföldre induló vagy külföldről érkező légi járómű csak a légügyi hatóság részéről kijelölt vámhivatali felügyelet alatt álló repülőtéren, léghajókikötőben, vagy vízi repülőállomáson, illetőleg alkalmoszerű leszállóhelyen szállhat fel vagy le.

Helységek, sűrűn lakott helyek, műszaki és egyéb értékes létesítmények, embertömegek vagy állatok sokasága felett tilos oly alacsonyan repülni, hogy a repülés vagy az esetleges leszállás személyeket vagy tárgyakat veszélyeztessen.

9. §. A légi járómű köteles magával vinni:

1. az alkalmassági bizonyítványt;
2. a lajstromkivonatot;
3. a személyzet szolgálati engedélyokmányait;
4. a személyzet és az utasok jegyzékét;
5. a szállított áruk jegyzékét és kísérő iratait;
6. a légi járómű naplóit;
7. a 10. §. szerint szükséges külön engedélyt és a külön jogszabályokban meghatározott egyéb kísérő iratokat.

10. §. Fegyvert, lőszert, robbanóanyagot, fényképező készüléket, postagalambot légi járóművön belföldön szállítani a megfelelő biztonsági óvintézkedések szemmeltartásával csak a légügyi hatóság engedélyével szabad.

Az 1. bekezdésben foglalt rendelkezéseket a légügyi hatóság más tárgyakra is kiterjesztheti.

Aki hivatásánál fogva fegyvert visel, vagy akinek fegyvertartási engedélye van, fegyverét a légi járóműre is magával viheti.

Nem fémvezetékes (rádió) táviró, távbeszélő vagy villamos jelzőkészülék és minden hírszolgálati berendezést, amely a fémvezetékes (rádió) távirók, távbeszélők és villamos jelzők közé nem sorozható, ha a 15. §. negyedik bekezdése szerint való kivétel fenn nem forog, légi járómű csak

a m. kir. kereskedelemügyi miniszter engedélyével vihet magával vagy szállíthat.

11. §. Látványos felszállásokat és repüléseket, úgyszintén repülőversenyeket csak a légügyi hatóság előzetes engedélyével szabad rendezni.

12. §. A légügyi hatóság meghatározott területek felett vagy meghatározott magasságon alul, állandó jelleggel vagy ideiglenesen megtilthatja vagy korlátozhatja a légi közlekedést (tilalmi övezetek), jogában áll továbbá a légi közlekedésre engedélyezett útvonalra határozott útirányt megszabni s a tilalmi övezetekben, vagy útiránytól eltérő közlekedésre kivételes esetben engedélyt adni, úgyszintén a légi közlekedési vállalatok menetrendjét, a vitel- és fuvardíjakat megszabni és módosítani.

Ha a légi járómű tilalmi övezetbe jutott, vagy a megszabott útiránytól eltért, mihelyt ezt észreveszi, köteles vészjelet adni és az ország legközelebbi repülőterén, illetőleg léghajókikötőjében leszállani.

14. §. A légi járóművet ért baleset vagy kényszerleszállás esetében a rendőri hatóságok és közegek segítségnyújtásra kötelesek.

VI. Postai, vám- és kapcsolatos rendelkezések.

15. §. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter engedélye szükséges mindazoknak a hírszolgálati berendezéseknek létesítéséhez és üzemben tartásához is, amelyek a fémvezetékes vagy a nem fémvezetékes (rádió) távirók, távbeszélők és villamos jelzők közé nem sorozhatók. Nem szükséges engedély a kereskedelemügyi miniszter részéről meghatározandó azokra a berendezésekre, amelyek kizárólag a légijárármű, repülőter, léghajókikötő belső szolgálatát látják el és csak erre alkalmasak vagy a légiközlekedés szolgálatának lebonyolításához az idevonatkozó szabályok szerint szükségesek és csak erre alkalmasak.

Rendes járatokat teljesítő közforgalmú légi járóművet a m. kir. posta postaszállításra igénybe vehet. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az igénybevételt rendelettel szabályozza, illetőleg idevonatkozólag megállapodásokat létesíthet.

Légi járómű magánmegbízásból vagy saját számlájára olyan szállítással, amely a m. kir. postának van fenntartva, nem foglalkozhatik.

Külföldi légi járóművek a magyar állam területe felett nem fémvezetékes (rádió) vagy egyéb hírszolgálati berendezéseiket csak a belső szolgálat, illetőleg csak a légi közlekedési szolgálat lebonyolítására használhatják.

XI. Büntető rendelkezések.

21. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá

nem esik, kihágást követ el és tizenöt napig terjedhető elzárással és kétezer pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki lajstromozatlan, szabályszerű jelzéssel vagy a megszabott iratokkal el nem látott légijárművet használ vagy használtat;

2. akt légijárművön szabályszerű engedély nélkül szakszolgálatot teljesít;

3. aki légijárművön szabályszerű engedéllyel nem bíró egyénnel szakszolgálatot teljesített;

5. aki tiltott terület felett repül vagy a megszabott útvonalat nem tartja meg;

6. aki a leszállásra felszólító jelzésnek nem engedelmeskedik;

7. aki a légijárművek építésére, forgalombahozatalára, jókarbantartására vonatkozó szabályokat, valamint a légiközlekedés üzemi és forgalmi szabályait megszegi;

9. aki légijárművön tiltott dolgot visz magával vagy szállít;

10. aki légijárműről menetközben oly tárgyat dob le, amely személyeket vagy dolgokat veszélyeztet;

11. aki bejelentés nélkül légijárművet tart birtokában, úgyszintén aki engedély nélkül repülőteret, légi közlekedési vagy egyéb légi vállalatot létesít, avagy személyek vagy áruk szállításával üzletszerűleg foglalkozik;

12. aki engedély nélkül látványos felszállást, mutatványos repülést vagy repülőversenyt rendez;

13. aki Magyarországon lajstromozott légijárművet engedély nélkül külföldre kivisz, kivitet vagy a kivitelt megkísérli;

14. aki a magyar terület felett a szabályszerű okmányok és jegyzékek nélkül repül;

16. aki légijármű lajstromozásánál, felülvizsgálásánál, az engedély kiállításánál és érvényesítésénél, vagy a légiközlekedésben a vámvizsgálatnál a hatóságot megtéveszti vagy megtéveszteni törekszik.

22. §. Nem büntethető:

1. az előző szakasz 1—8. pontjában ütköző kihágás, ha a felszállás közveszély elhárítása vagy enyhítése, életmentés vagy büntettes üldözése céljából történt;

2. az előző szakasz 5. és 6. pontjába ütköző kihágás, ha a tilalmi övezet átrepülése, a megszabott útvonal meg nem tartása vagy a kötelező leszállás elmulasztása a légköri viszonyok folytán elkerülhetetlen volt.

25. §. A jelen rendeletben meghatározott kihágások miatt az eljárás — a m. kir. légiforgalmi rendőrség megszervezéséig — a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntetőbíróságoknak, az államrendőrség működési területén pedig ennek hatáskörébe tartozik.

Budapesten, 1922. évi december hó 14-én.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter

45.396—1924. XI. K. M. számú rendelete.

a légi forgalomban megszabott jelzési, kitérési és egyéb közlekedési szabályokról.

A légi közlekedésről szóló 10.270—1922. M. E. számú rendelet (rövidítve Lkr.) 31. §-ában kapott felhatalmazás alapján, a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértve, a következőket rendelem:

I. RÉSZ.

Légi forgalomban közlekedő légi járművekre megszabott lámpák és jelek.

I. FEJEZET.

Általános rendelkezések.

1. §. Légi forgalomban közlekedő légijárműveken a Lkr. 2. §-a értelmében, a következő fejezetekben megszabott lámpákat és jeleket kell alkalmazni:

A lámpákra vonatkozó szabályokat, bármilyen legyen is az időjárás, napnyugtától napkeltéig kell alkalmazni. Ez idő alatt más lámpát, amely a szabályszerű lámpákkal összetéveszthető, használni nem szabad.

A jelen rendeletben előforduló ez a kifejezés: „látható”, ha az lámpákra vonatkozik, azt jelenti, hogy sötét éjjel tiszta légtérben látható.

A repülőgép kifejezés minden közelebbi megjelölés nélkül olyan légijárművet jelent, amely a levegőnél nehezebb és motorral van felszerelve (szárazföldi, vízi repülőgép, repülőcsónakok, amfibiák stb.).

A léghajó kifejezés olyan, a levegőnél könnyebb légijárművet jelent, amely motorral is fel van szerelve.

Léggömb alatt olyan, a levegőnél könnyebb légijárművet kell érteni, amely motorral felszerelve nincsen.

II. FEJEZET.

Repülőgépekre megszabott lámpák és jelek.

2. §. Minden repülőgépen, amely a levegőben közlekedik, avagy a földön vagy vízen saját erejéből halad, a következő ú. n. *helyzetlámpákat* kell alkalmazni:

a) A repülőgép orrán fehér lámpa legyen akként és oly szerkezettel

alkalmazva, hogy ez a haladás irányában 220° -nyi szögben, tehát a haladási iránytól jobbra és balra 110° — 110° -nyira szakadatlanul világítson és pedig oly fényerővel, hogy legalább 8 km. távolságról látható legyen (Orrlámpa).

b) Jobboldalon zöld lámpát kell alkalmazni, amely két függőleges ernyő között a haladás iránytól jobbra hátrafelé számított 110° -ban szakadatlan fényel világítson és pedig oly fényerővel, hogy legalább is 5 km. távolságról látható legyen.

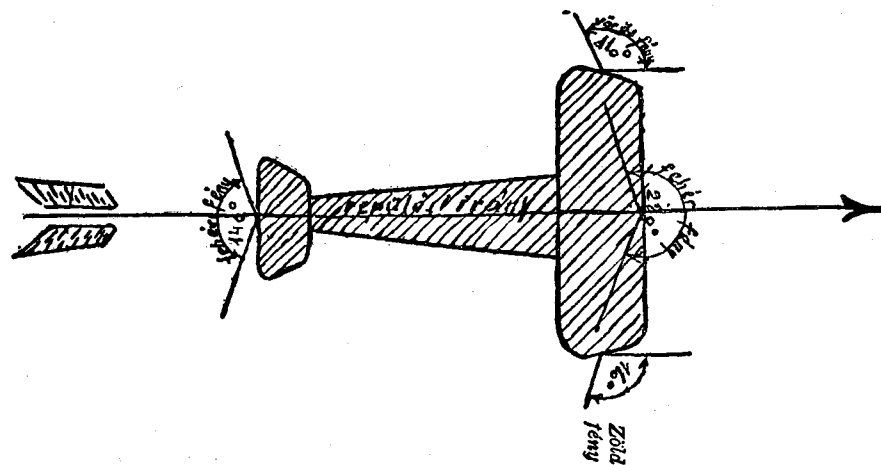
c) Baloldalon vörös lámpát kell alkalmazni, amely két függőleges ernyő között, a haladási iránytól balra hátrafelé számított 110° -ban világítson szakadatlan fényel és oly fényerővel, hogy legalább is 5 km. távolságról látható legyen.

d) A zöld és a vörös oldallámpákat a légijáromű belseje felé ernyőkkel kell ellátni akkép, hogy a lámpák fénye a másik oldalról látható ne legyen.

e) A repülőgép farán és pedig annyira hátul, amennyire csak lehetséges szakadatlanul világító fehér lámpa legyen elhelyezve, amely 140° -ban hátrafelé világít és pedig 70° — 70° -ra a repülőgép hossz tengelyétől jobbra és balra (Farlámpa).

f) Abban az esetben, ha a megkívánt egyes lámpák helyett több hasonló színűt alkalmaznak, úgy azokat akképen kell elhelyezni, hogy az egy csoportot alkotó lámpák csak egy fényforrásnak lássanak.

Ezeket a szabályokat a következő ábra teszi szemléltetőkké:

Abban az esetben, ha a jelen §-ban megkívánt lámpák valamelyike az úton levő repülőgépen kialszik és a hiány azonnal nem pótolható, a repülőgép köteles a legközelebbi éjjel leszállásra berendezett repülőtéren

(léghajókikötőben, vízi repülőállomáson) vagy leszállóhelyen leszállani és a hiányt pótolni.

3. §. Ha a repülőgép valamely repülőtéren (léghajókikötő, vízi repülőállomás, alkalmoszerű leszállóhely) a földön szabad ég alatt oly helyeken nyugszik, hogy helyzete a forgalom biztonságát veszélyezteti, a 2. §. rendelkezései szerint kell lámpákkal ellátni.

III. FEJEZET.

Léghajókra megszabott lámpák és jelek.

4. §. A 2. §-ban megszabott lámpákat és jeleket a következő módosításokkal léghajókon is alkalmazni kell:

a) Léghajókon a lámpákat párosával, és pedig a léghajó orrán és farán levőket egymás fölött, az oldallámpákat pedig egymás mögött, a hajótest hossz tengelyével párhuzamosan kell elhelyezni.

b) A léghajó orrán és farán levő lámpapárnak mindkét lámpája egyidőben legyen látható.

A lámpapárok egyes lámpái egymástól legalább 2 méter távolságra legyenek.

5. §. Ha valamely léghajó útközben kormányzókéességét elvesztette, vagy motorjait szándékosan elállította, ezt a körülményt két egymás fölé legalább két méterre elhelyezett és minden irányból legalább 3 km-ről látható vörös fényű lámpával jelzi, ezenkívül ha a léghajó mozgásban van, a 4. §. rendelkezései szerint is el kell lámpákkal, illetőleg jelekkel látni.

Ugyanez áll vontatott léghajókra nézve is.

Ha azonban a léghajó mozgást nem végez (azaz ki van kötve, le van horgonyozva, vagy zátonyon fekszik), az első bekezdés szerint alkalmazott 2 vörös lámpán kívül csak az orr- és farlámpának szabad világítaniok.

6. §. Ha a léghajó a földhöz közel van kikötve, el kell látva lennie a 2. §. a) és e) pontjában megszabott és a 4. §. 2—4. bekezdése szerint alkalmazandó lámpákkal.

Ha a léghajó a földhöz közel van kikötve, akkor ezeken a lámpákon felül a léghajó kosarából legalább 5 m-re lelógó, egymás alatt elhelyezett három lámpát alkalmaz, amelyek közül az alsó fehér-, a középső pedig vörösszínű. A lámpák egymástól legalább 2 méter távolságra legyenek és oly fényel világítsanak, amely legalább 3 km-ről látható. A tartókötelet és azt a tárgyat is, amelyen a léghajó le van horgonyolva, a 7. §. 2. bekezdése szerint kell megjelölni.

IV. FEJEZET.

Léggömbökre megszabott lámpák és jelek.

7. §. Szabad léggömb kosarából egy legalább 3 km-ről minden irányból látható fehér lámpát kell legalább 5 méterre lefogatni.

Kötött léggömböt a 6. §. 2. bekezdésében megszabott lámpákkal kell ellátni. Ezenfelül a léggömb tartókötelén a kosártól számított 300 méteres távokban ugyanilyen lámpacsoportok legyenek kifüggesztve, és az a tárgy is, amelyen a léggömb a földön le van horgonyozva, ugyanilyen lámpacsoporttal legyen megjelölve.

Nappal a kötött léggömb tartókötelét a lámpák helyén elhelyezett kúpalakú szélzsákokkal kell ellátni. A szélzsákok nagyobbik nyílásának átmérője legalább 20 cm., hosszuk legalább 2 m. legyen és 50—50 cm.-kint váltakozó fehér- és pirosszínű sávzással legyenek ellátva.

V. FEJEZET.

Egyéb légijárművekre megszabott lámpák és jelek.

8. §. A 2—4. fejezetekben nem említett légi járműveken alkalmazandó lámpákra és jelekre nézve a felmerülő szükségességhez képest a légügyi hatóság intézkedik, amelynek utasítását általában minden kétes esetben ki kell kérni.

II. RÉSZ.

Jelzési szabályok.

I. FEJEZET.

Jelzések, amelyeket légijárműről adnak.

9. §. Légijármű, amely éjjel repülőtéren szándékozik leszállni, leszállás előtt zöld röppentyűt lő ki, vagy zöld lámpát villogtat. E mellett a nemzetközi Morse-szabályok szerint orrlámpájával vagy rádióval saját hívójelét (45.340/1923. K. M. sz. rendelet 3. §-a) is adhatja.

10. §. Ha a légijárművet valamely esemény éjjel leszállásra kényszeríti, ezt vörös röppentyű kilövésével, vagy összes helyzetlámpáinak (2. §.) többszöri rövid villogtatásával adja tudtúl.

11. §. Ha légijármű akár még a levegőben, akár leszállás után bárhol veszélybe kerül és segítségre szorul, ezt a 10. §. esetén kívül akként jelzi, hogy gyorsan egymásután fehér röppentyűket lő ki.

Ezenfelül a veszélyt még a következőképen jelezheti:

a) a nemzetközi S O S jellel, amelyet optikai úton, vagy nem fémvezetékes távíróval jelezhet;

b) a nemzetközi zászló-jelzőkönyv N C jelével, amely a veszélyben levők számára van megszabva;

c) négyszögű fehér zászlóval, amely fölött, vagy amely alatt fekete gömb, vagy valamely ahhoz hasonló tárgy van megerősítve;

d) hangjelzéssel, amely valamely hangzó készülékből szakadatlanul hallatott hangból áll.

12. §. A levegőben tartózkodó légijármű a földről kapott bármely jeladás (13—17. §-ok) tudomásulvételét egyetlen fehér röppentyű kilövésével azonnal jelezni köteles. Éjjel ezt a jelet orrlámpája útján „megerősíttem” Morse-jell is adhatja.

Éjjel minden légijármű, amely leszállani szándékozik, és a repülőtérrel a 16. §. 2. bekezdése szerint jelzést kap, a tudomásulvétel jelét háromszor tartozik megismételni a végből, hogy a légijárművel viszonylagos magasságkülönbségüket a leszállás sorrendjének biztos eldönthetése végett egymás között megállapíthassák.

Ha azonban ilyen esetben a légijárművek közül valamelyiknek kényszer következtében azonnal le kell szállania, ez a tudomásulvételt fehér röppentyűk helyett lehetőleg 3 vörös röppentyűvel jelzi.

II. FEJEZET.

Jelzések, amelyeket a földről adnak.

13. §. Ha a légijármű valamely repülőtérrel leszállásra engedélyt kér, ezt az engedélyt a repülőtér részéről zöld röppentyű kilövésével, vagy zöld lámpával, és amennyiben a légijármű hívójelét adta, ennek ismétlésével is adják meg.

14. §. A repülőtér leszállási tilalmat éjjel vörös röppentyű kilövésével vagy vörös lámpával jelez.

15. §. Nappal a leszállási tilalmat a leszállási jel keresztbe fektetésével jelzik. Jelezni lehet azonban nappal is a 14. §. rendelkezése szerint.

16. §. Éjjel érkező légijárművek tájékoztatására a repülőtér fekvését szükség esetében fehér röppentyűk kilövésével jelzik.

Ha a repülőtér fölött egyidőben — akár nappal, akár éjjel — több légijármű tartózkodik és feltételezhető, hogy egymásról nem tudnak, erre a körülményre a repülőtérrel a leszállás sorrendjének megtartása céljából legalább két zöld és két vörös röppentyűnek felváltva történő kilövésével, vagy egymás mellett elhelyezett zöld és vörös lámpával hívják fel a légijárművek figyelmét.

17. §. A légijáromű leszállását elrendelő jelzések a következők:

a) Nappal: három, tíz másodpercnyi időközben tett lövés olyan lövedékkal, amely a robbantáskor fehér füstöt fejleszt.

b) Éjjel: három, tíz másodpercnyi időközben tett lövés olyan lövedékkal, amely a robbanáskor zöld fényt ad vagy zöld csillagokat szór.

A végből, hogy valamely más légijáromű a leszállást elrendelő jelzést magára ne vonatkoztassa, szükség esetében szakadozottan felvillanó fény-szórót kell arra a légijároműre irányítani, amelynek leszállását nem kívánják.

III. RÉSZ.

Kitérési és egyéb közlekedési szabályok.

18. §. Repülőgép köteles mind a léghajóknak, mind a szabad és kötött léggömböknek, léghajó pedig köteles a szabad és kötött léggömböknek kitérni.

19. §. Kormányzásra képtelen léghajót az előző §. rendelkezése szempontjából szabad léggömbnek kell tekinteni.

20. §. Összeütközés lehetősége fennáll, ha a légijároművek olyan helyzetbe kerülnek, hogy eredeti repülési irányaik folytatása esetében egymáshoz 20 méternél közelebb kerülnének.

Ebben az esetben a motoros légijároművek a jelen részben foglalt szabályok értelmében kitérni kötelesek.

Minden légijáromű, amely a szabályok értelmében kitérni köteles, a megfelelő irányt már jó előre vegye fel.

21. §. Ha két motoros légijáromű egymással találkozik, mindegyik jobbra tér ki.

22. §. Ha valamely légijáromű egy másiknak nyomában haladva meg akarja előzni, úgy ezt a műveletet jobbra köteles végezni. Semmi esetre sem szabad a megelőzést alárepüléssel végezni.

23. §. Ha két motoros légijáromű egymást keresztező irányban halad, akkor az a légijáromű köteles a másiknak kitérni, amelyik a másikat maga felől jobbra látja.

24. §. Minden légijároműnek, amely oly irányból közeledik a másikhoz, hogy saját haladási iránya amazétól 110°-nál nagyobb szög alatt tér el, vagyis a másik jároműhöz viszonyítva oly helyzetben van, hogy éjjel annak oldallámpáit nem láthatja, akként kell viselkednie, mint olyan légijároműnek, amely a másikat megelőzni szándékozik. (22. §.).

A két légijároműnek egymáshoz viszonyított helyzetében bekövetkező semmi későbbi változás nem jogosítja fel a hátul haladó légijáromű vezetőjét arra, hogy a légijároművek irányának kereszteződésére nézve

megszabott szabály (23. §.) szerint viselkedjék. A helyzet tisztázódásáig a megelőzendő jároművet állandóan szemmel kell tartani.

Ha a légijáromű vezetője nem állapíthatja meg kétségtelenül, hogy az útirányban mutatkozó másik légijáromű hozzá közeledik, vagy vele egyirányban halad-e, ilyen esetben a 22. §. szerint kell viselkednie.

25. §. Ha a jelen részben foglalt szabályok szerint két légijáromű közül csak az egyiknek kell kitérnie, a másik légijáromű eredeti irányát és sebességét tartsa meg.

Ha homályos idő vagy más okok miatt két légijáromű oly közel jut egymáshoz, hogy az összeütközés csupán a kitérésre kötelezett légijáromű mozdulatai folytán nem kerülhető el, a másik légijáromű is köteles oly mozdulat megtételére, amely az összeütközés elkerülésére a legalkalmasabbnak mutatkozik.

26. §. Minden légijáromű, amelynek a jelen rész szabályai szerint más légijároműnek útjából ki kell térnie, amennyiben a fennforgó körülmények megengedik, köteles kerülni azt, hogy a másik légijáromű irányát annak orra előtt keresztezze.

27. §. A vízi repülőgépekre, amíg a vízen közlekednek vagy tartózkodnak, a hajózásra fennálló közlekedési és jelzési szabályokat kell alkalmazni. Semmi esetre sem lehet azonban az ilyen repülőgépeket vízi jároműveknek tekinteni. Ha ilyen repülőgépek a vízen éjjel közlekednek, a 2. §-ban megszabott jelzőlámpákat alkalmazzák.

28. §. A légügyi hatóság részéről megszabott vonalakon (Lkr. 12. §.), amennyiben a biztonsági követelmények és egyéb körülmények megengedik, mindig az útsáv jobboldalán kell repülni.

29. §. Valamely légijáromű a földről vagy a vízről csak akkor emelkedjék fel, ha bizonyos, hogy indulásával összeütközést nem okoz.

30. §. Vízi repülőgépek elvben csak vízfelületek felett közlekedhetnek, és ezeket a vízfelületeket csak oly magasságban és oly távolságra hagyhatják el, hogy motorjuk megállása esetén siklósöngüknek és a szél irányának, valamint erejének figyelembevételével valamely leszállásra alkalmas vízfelületet álló motorral elérhessenek akként, hogy a víz fölé érkezés alkalmával még legalább 300 m. magasságban legyenek a víz felett.

31. §. Hidak alatt elrepülni csak elkerülhetetlen szükség esetében, vagy a légügyi hatóság részéről esetről-esetre, illetőleg meghatározott feltételek mellett általában adott engedély alapján szabad.

32. §. Ha valamely légijáromű rossz látási viszonyok közé (felhő, köd, gőzök) jut, a legnagyobb óvatossággal haladjon és vegyen figyelembe minden körülményt, amely szerencsétlenséghez vezethet.

Büntető rendelkezés.

Aki a jelen rendeletben megállapított közlekedés és rendőri rendelkezéseket vagy tilalmakat megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb vagy a Lkr. 21. §-ában már megszabott büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és tizenöt napig terjedhető elzárással, valamint százhusz pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A Lkr. XI. címében foglalt rendelkezéseket ezekben az esetekben is alkalmazni kell.

Budapesten, 1924. évi február hó 29-én.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter**112.000/III. 1933. K. M. sz. rendeletének kivonata.**

T á r g y: Magyarországon lajstromozott légi járóműveken alkalmazásra kerülő jelzések.

Általános rendelkezések.

1. §. Minden Magyarországon lajstromozott légi járművet 5 (öt) latin nagybetűből álló betűcsoporttal kell megjelölni, amely betűcsoportnak első két betűje a *magyar nemzeti jel*: „HA”.

2. §. A nemzeti jel után következő 3 (három) betűből álló csoport a *lajstromozási jel*, amelyet a nemzeti jellel kötőjel köt össze.

A lajstromozási jelet a légi jármű lajstromozása alkalmával a m. kir. Légügyi Hivatal állapítja meg.

A megállapított lajstromozási jelet a légi járómű állandóan megtartja.

Az egyszer megállapított lajstromozási jelet más légi járómű részére mindaddig nem szabad kiadni, amíg az a légi járómű, amelyre előzőleg kiadatott, a magyar légi járóművek lajstromából törölve nincs.

3. §. Az öt betű együttevén a légi járómű *ismertető jele*, amely a légi járómű megjelöléséül és egyszersmind rádiószolgálatban az illető légi járómű *hívójeléül* szolgál.

4. §. Minden lajstromozott légi járómű törzsén, gondoláján, illetve kosarán jól látható helyen egy, a m. kir. Légügyi Hivatal által kiadott és annak bélyegzőjével ellátott 12 × 7 cm. nagyságú fémlemez-táblát kell alkalmazni.

Ezen az igazoló táblán a légi járómű tulajdonosának nevét és lakóhelyét, valamint a légi járómű ismertető jelét kell feltüntetni.

5. §. Az ismertető jelet és az igazoló táblát eltakarni, bármilyen módon olvashatatlanná tenni tilos. Az ismertető jel elhelyezésére szánt géprészeken a megszabott jelzéseken kívül más jelzést (feliratot, ábrát, stb.-t) csak a m. kir. Légügyi Hivatal engedélyével, az általa megszabott módon és kizárólag belföldön szabad alkalmazni.

A jelzések elhelyezése.

6. §. A magyar nemzeti és lajstromozási jeleket világos alapon sötét betűkkel, sötét alapon pedig világos betűkkel kell a légi járóművekre felfestetni és pedig:

a) repülőgépeken: egyfedelűeknél a szárny alsó és felső felületére, többfedelűeknél: a legalsó szárny alsó és a legfelső szárny felső felületére átmenőleg olyképpen, hogy a nemzeti jel és a kötőjel az egyik oldalon, a lajstromozási jel három betűje pedig a másik oldalon legyen és a betűk feje a repülés irányába essék; ugyanezeket a jelzéseket kell a repülőgép törzsének mindkét oldalára festeni, még pedig olyképpen, hogy a törzsön alkalmazott betűk a vízszintes irányban haladó gépen a földhöz merőleges irányban álljanak, ha a repülőgépnek törzse nincs, úgy az ismertető jeleket a pilótaülésnek mindkét oldalán kell alkalmazni;

b) léghajókon a nemzeti és lajstromozási jeleket a legnagyobb keresztmetszet mindkét oldalán és ezektől az ismertető jelektől egyenlő távolságban a burok tetején kell alkalmazni olyképpen, hogy a burok oldalán levő ismertető jelek úgy alulról, mint oldalról is jól olvashatók legyenek, a burok tetején alkalmazott ismertető jel betűinek feje pedig a léghajó orrának irányába essék;

c) léggömbök burkán az ismertető jelet kétoldalt kell alkalmazni oly módon, hogy a jelek úgy oldalról, mint a földről is jól olvashatók legyenek.

V. FEJEZET.**Záró rendelkezés.**

13. §. Ez a rendelet kihirdetése napját követő nyolcadik napon lép életbe.

Budapest, 1933. évi április hó 19-én.

5.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 115.000/1933. III. K. M. sz. rendeletének kivonata.

T á r g y: Külföldi légi járóművek közlekedése.

A légi közlekedésről szóló 10.270/1922. M. E. számú rendelet (rövidítve Lkr.) alapján a m. kir. belügy-, külügy és pénzügyminiszterrel egyetértve a következőket rendelem:

1. §. Külföldi légi járóműveknek a magyar állam felségjoga alá tartozó területen való közlekedése tekintetében, amennyiben nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, a légi közlekedésről szóló 10.270/1922. M. E. számú rendelet, továbbá az ennek kiegészítése, illetőleg módosítása, valamint végrehajtása tárgyában kibocsátott s hatályban lévő rendeletek mellett a jelen rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

2. §. Ahhoz, hogy valamely külföldi légi járómű Magyarország területén közlekedhessen, előre megszerzett engedély szükséges, kivéve, ha nemzetközi szerződés másként rendelkezik.

Az engedélyt a m. kir. Légügyi Hivatal, vagy az arra felhatalmazott m. kir. külképviseleti hatóság adja meg.

Az engedély be- vagy átrepülésre szólhat és külföldön feltételekhez köthető. Érvényességének tartama rendszerint 30 nap.

A be- vagy átrepülés engedélyezéséről a m. kir. Légügyi Hivatal, illetőleg a m. kir. külképviseleti hatóság a kérelmező részére „Repülési engedély”-t állít ki, melyet a légi járómű vezetője (parancsnoka) az utra magával vinni tartozik.

Az engedélynek tartalmaznia kell azoknak a be- és kirepülési határkapuknak és annak az útvonalnak pontos megjelölését is, amely a légi járómű részére engedélyeztetik. Erre a célra kizárólag a vonatkozó hazai rendeletekben megállapított határkapuk és útvonalak jelölhetők ki.

A m. kir. Légügyi Hivatal külön engedélyt adhat arra, hogy a beérkezett idegen légi járómű az ország területén további külön járatokat is végezhesen.

4. §. Külföldi katonai légi járóműveknek Magyarországon való közlekedésére a 2. §. 1. bekezdésében megjelölt engedélyt a m. kir. honvédelmi

miniszter adja meg. Az engedély megadásáról a m. kir. Légügyi Hivatalt és a közrendészeti hatóságot egyidejűleg értesíteni kell.

Katonai légijárműnek kell tekinteni minden olyan légijárművet, amely katonai felszereléshez tartozik, vagy katonai jelzéssel van ellátva, vagy enélkül is, ha az katonai személy szolgálati körben teljesített vezetése vagy parancsnoksága alatt áll, vagy végül, amelynek katonai jellege egyébként is kétségtelenül megállapítható

5. §. Iparszerű légivonalat csak külön engedély alapján szabad be-rendezeni és üzembehelyezni.

Rendszeres iparszerű személy-, áru-, valamint postafuvarozást lebonyolító külföldi vállalatok légijárműveit, úgyszintén személyzetüket ellenkező nemzetközi megállapodás hiányában a m. kir. Légügyi Hivatal állandó igazolványokkal látja el, melyeket azok Magyarország területén magukkal vinni tartoznak.

6. §. Fegyver, lőszer, robbanóanyag, mérges gázok, fényképező vagy filmfelvevő készülék, valamint postagalamb légijárművön való szállításához a m. kir. Légügyi Hivatal külön engedélye szükséges. Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik a kizárólag jelzési célokra szolgáló készülékekre (jelzőpisztolyok) és jelzőlőszerre.

Fényképező (filmfelvevő) készüléket, valamint postagalambot a légijárművön olyként kell elhelyezni, hogy Magyarország felett azok használhatók ne legyenek

7. §. A Magyarország területén közlekedő külföldi légijárműnek a lajstromozó állam rendelkezéseiben a légi közlekedés számára előírt könnyen látható és tisztán olvasható olyan jelzésekkel (nemzeti és lajstromozási jel) kell ellátva lennie, amelyek a légijármű azonosságának megállapítását repülés közben is lehetővé teszik.

A légijárműnek és személyzetének magával kell vinnie a lajstromozó állam rendelkezéseiben a légi közlekedésre megszabott okmányokat, különösen alkalmassági, képesítési és engedélyezési okmányokat, továbbá mind a személyzetnek, mind az utasoknak magukkal kell vinniük az érvényben levő magyar rendelkezéseknek megfelelő utazási okmányokat.

8. §. A magyar állam felségjoga alá tartozó terület határait a légijárművek kizárólag a jelen rendelet 1. számú mellékletében megállapított pontok között (határkapukon) repülhetnek át. Az esetleges változásokat a m. kir. Légügyi Hivatal időről-időre megfelelő módon közzéteszi.

A légijárművek a határkapukat oly magasságban kötelesek átrepülni, hogy ismertető jeleik a földről telismerhetők legyenek.

9. §. A határkapu átrepülése után a légijármű köteles pontosan azon az útvonalon haladni, amelyet részére a be- vagy átrepülési engedély megszabott, amennyiben pedig ily engedélyt beszerezni nem kellett a jelen

rendelet 2. számú mellékletében feltüntetett útvonalak közül azon az útvonalon, amely a határkaput a repülés céljával legrövidebben összeköti.

A 2. számú mellékletben feltüntetett útvonalak esetleges változásait a m. kir. Légügyi Hivatal időről-időre megfelelő módon közzéteszi.

10. §. A Magyarország területére berepülő és onnan távozó légijármű kizárólag vámrepülőtéren szállhat le s csak ilyenről indulhat, még pedig úgy, hogy a vámrepülőtér és az országhatár között leszállania nem szabad.

11. §. Kényszerleszállás esetében a külföldi légijármű vezetője köteles ezt a legközelebbi rendőrhatóságnak vagy közbiztonsági közegnek haladéktalanul bejelenteni.

Ha közvetlenül külföldről vagy külföldre repülő légijárműnek kellett leszállania, a rendőrhatóság vagy közbiztonsági közeg a kényszerleszállásról a legközelebbi pénzügyi szervet értesíti. Ez az értesítés azonban elmaradhat, ha a kényszerleszállás oka megállapítván, nyilvánvaló, hogy a légijármű személyzete, utasai és rakománya nem változott, újabb vámkezelésre ok nincsen és a légijármű útját nyomban folytatja.

Kényszerleszállás esetében a légijármű személyzete és utasai kötelesek eltérni, hogy személyazonosságukat, valamint a légijármű lajstromozási adatait a telek birtokosa vagy más érdekelt személy megállapítsa, a rendőrhatóság vagy közeg, illetőleg a pénzügyőri szerv kísérő irataikat, valamint a légijárművön szállított podgyaszt és árukat átvizsgálja és megállapítsa, hogy a légijármű Magyarország területén jogosult-e közlekedni. Ennek megtörténteig a légijármű személyzete és utasai a kényszerleszállás helyét — a kényszerleszállás bejelentése céljából szükséges eltávoztatást nem tekintve — el nem hagyhatják. A vizsgálat befejezéséig a légijárműről semmit sem szabad lerakni vagy arra felvenni.

Amennyiben a légijármű jogosult volt a Magyarországon való közlekedésre és a jelen rendelet 17. §-ában foglalt rendelkezéseket megtartották, a rendőrhatóság, illetőleg közbiztonsági közeg az út folytatását megengedi s a kényszerleszállásról a m. kir. Légügyi Hivatalnak az alábbiakat jelenti be:

- a) a légijármű nemzeti és lajstromozási jelét vagy egyéb ismertető jeleit;
- b) külső jellegzetességeit (hordozó felületek száma, törzs leírása, motorok száma);
- c) a tulajdonosnak és járatónak a kísérő iratokból megállapítható nevét és lakóhelyét;
- d) a légijármű személyzetének és utasainak nevét és lakóhelyét;
- e) az esetleg szállított áruk megnevezését;
- f) van-e a légijármű fedélzetén rádiókészülék;

g) van-e a légi járómű fedélzetén valamely, a jelen rendelet 6. §-ában felsorolt, külön engedélyhez kötött szállítmány;

h) a légi járómű indulási s tervbevett érkezési helyét, továbbá a repülés célját;

i) a kényszerleszállás okát.

Ha az út folytatását az előbbi bekezdés értelmében nem lehet megengedni, vagy ha a légi járóművet vagy utasait oly sérülés érte, amely az út folytatását akadályozza, a rendőrhatalóság a már felsorolt adatok közlése mellett a m. kir. Légügyi Hivatalhoz távirat útján vagy távbeszélőn jelentés tesz s ennek döntéséig a légi járóművet visszatartja. Amennyiben katonai légi járóműről van szó, a továbbrepülésre az engedélyt a m. kir. Légügyi Hivatal megkeresésére a m. kir. honvédelmi miniszter adja meg.

A légi járómű vezetője a jelen §. 1. bekezdésében foglalt jelentésén felül a kényszerleszállásról köteles annak a magyarországi repülőtéren vezetőségnek is azonnal jelentést tenni, ahol a kényszerleszállás után legelőbb leszállt.

13. §. Ha a külföldi légi járómű engedély nélkül magyar területre kerül, vagy ha tiltott területre jut, köteles az alábbi vészjelek egyikét adni:

a) a nemzetközi S. O. S. jelet, melyet optikai úton vagy rádiótávíróval jelezhet;

b) a nemzetközi vészhívást „May Day” (megfelel a magyar „mé dé” kiejtésnek);

c) a nemzetközi zászlójegyzőkönyv N. C. jelét, amely zászlókkal adatik le;

d) négyszögű zászlójelet, mely fölött vagy amely alatt fekete gömb vagy ahhoz hasonló tárgy van megerősítve;

e) hangjelzést, amely valamely hangzó készülékből szakadatlanul halatott hangból áll;

f) gyors időközökben kilőtt fehér röppentyűk útján adott jelet.

Köteles továbbá a legközelebbi magyarországi repülőtér felé irányt venni, ott haladéktalanul bejelenteni, hogy jogosulatlanul került magyar területre, illetőleg tiltott területre.

14. §. A magyar állam erre külön rendelettel feljogosított közbiztonsági és karhatalmi szervei, valamint közegei, ha észreveszik, hogy valamely légi járómű tiltott terület fölött repül, vagy egyéb olyan szabálytalanságokat követ el, amit ez a rendelet tilt, az alábbi jelzést adják le:

a) nappal: három, tízmásodperces időközökben kilőtt oly lövedéket, amelyeknek mindegyike robbanásakor fehér füstfelhőt gerjeszt abban az irányban, amelyet a légi járóműnek követnie kell;

b) éjjel: három, tízmásodperces időközökben kilőtt oly lövedéket,

amelyeknek mindegyike fehér csillagokat szór abban az irányban, amelyet a légi járóműnek követnie kell.

Ez a jelzés a légi járóművet a 13. §. utolsó bekezdésében megszabott magatartásra kötelezi.

15. §. A légi járómű a legközelebbi alkalmas területen haladéktalanul leszállani köteles:

nappal: három, tízmásodperces időközökben kilőtt oly lövedékekkel adott jelre, amelyek mindegyike a robbanásakor fekete vagy sárga füstöt fejleszt;

éjjel: három, tízmásodperces időközökben kilőtt zöld fényt, vagy zöld csillagokat szóró lövedékekkel adott jelre.

Avégből, hogy valamely más légi járómű a leszállást elrendelő jelzést magára ne vonatkoztassa, szükség esetében szakadozottan felvillanó fény-szórót kell arra a légi járóműre irányítani, amelynek leszállását kívánják.

Ennek a felhívásnak eredménytelensége esetében a légi járóművet bármely módon és eszközzel leszállásra lehet kényszeríteni.

16. §. A közbiztonsági és karhatalmi szerveknek és közegeknek kötelességük ellenőrizni, vajjon Magyarország területén nem közlekednek-e jogosulatlanul külföldi légi járóművek.

Ha alapos gyanú van arra, hogy külföldi légi járómű jogosulatlanul közlekedik az ország területén, az említett szervek vagy közegek kötelesek ezt a legközelebbi repülőtér vezetőségének és a m. kir. Légügyi Hivatalnak — amennyiben pedig katonai légi járóműről van szó, ezenfelül a legközelebbi honvéd vegyesdandár parancsnokságnak — azonnal bejelenteni.

17. §. Külföldi légi járóművek, azoknak személyzete és utasai, valamint rakományuk Magyarország területén a magyar jogszabályoknak vannak alávetve.

18. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb, vagy az Lkr. 21. §-ában meghatározott büntető rendelkezések alá nem esik, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással kell büntetni:

1. a külföldi légi járómű járatóját, parancsnokát, illetőleg pilótáját, ha:

a) oly légi járóművel közlekedik Magyarország területén, melynek a 2. és 4. §. rendelkezése szerint szükséges engedélye nincs;

b) külön feltételekhez kötött engedély esetében ezeket a feltételeket be nem tartja;

d) a m. kir. Légügyi Hivatal engedélye nélkül Magyarország területén további külön járatokat végez (2. §. utolsó bekezdése);

f) Magyarország határait máshol, mint a 8. §-ban említett határkapukon repüli át;

g) a megszabott útvonalat (9. §.) be nem tartja;

h) Magyarország területére berepülés vagy onnan kirepülés alkalmával a m. kir. Légügyi Hivatal engedélye nélkül nem a 10. §-ban megszabott repülőtéren száll le vagy nem ily repülőtérről indul;

i) kényszerleszállás esetében a 11. §. 1. bekezdésében és ugyane §. utolsó bekezdésében megszabott kötelezettségének eleget nem tesz;

j) a 13. §. 1. bekezdésében meghatározott esetekben az e §-ban felsorolt vészjelek egyikét sem adja le, vagy a legközelebbi repülőtéren nem száll le, avagy e §. utolsó bekezdésében megszabott bejelentési kötelezettségének eleget nem tesz;

1) a 11. §. 5. bekezdésében meghatározott hatósági visszatartás ellenére tovább repül;

2. mindazt, aki

a) oly külföldi légi járóművet utazásra használ, melyről tudja, hogy a jelen rendelet 2. és 4. §-aiban megszabott engedélye nincs;

b) iparszerű légivonalat az 5. §. rendelkezései ellenére engedély nélkül berendez vagy üzembe helyez;

c) a 6. §-ban megszabott szállítási tilalmakat és korlátozásokat megszegi;

e) jogosulatlanul a 14. és 15. §-okban meghatározott jelzések valamelyikét adja.

A Lkr. XI. Címében foglalt rendelkezéseket a jelen rendelettel kapcsolatban is alkalmazni kell.

E rendelet 18. §-ába ütköző kihágások miatt az eljárás első- és másodfokon a közigazgatási hatóságnak, a m. kir. rendőrség működésének területén a m. kir. rendőrségnek hatáskörébe tartozik.

19. §. A jelen rendelet szabad léggömbökre és motornélküli repülőgépekre csak annyiban vonatkozik, amennyiben ezt ily légi járóművek sajátos természete megengedi.

Budapest, 1933. évi december hó 22-én.

6.

**A m. kir. belügyminiszter
302.330—1927. VIII, B. M. számú körrendelete.**

T á r g y: Repülőgépekről röplapok és más tárgyak ledobása.

1. Tilos légi járművekről a városok és községek, valamint egyéb lakott helyek belterületére akár üzleti, akár bármilyen más célt szolgáló, sajtóterméket, avagy egyéb tárgyakat külön engedély nélkül ledobni.

2. A fentebb megjelölt célú sajtótermékek vagy egyéb tárgyaknak repülőgépből való mindennemű ledobására csak a belügyminiszter adhat engedélyt.

3. Aki az 1. szakaszban foglalt rendőri tilalmakat megszegi, kijátsza, vagy annak kijátszásában bármiképen közreműködik, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és öt 15 napig terjedhető elzárással és 80 pengőig terjedhető pénz-büntetéssel kell büntetni.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóság mint rendőri büntető bíróság, a m. kir. állami rendőrség működési területén az állami rendőrség hatáskörébe tartozik.

Budapesten, 1927. évi december hó 5-én.

Az 1935. ÉVI XII. TÖRVÉNYCIKK a légvédelemről.

(Kivonat.)

1. §. Minden tizennegyedik életévét betöltött magyar állampolgárt hatvanadik életévének betöltéséig — nemre való tekintet nélkül — a légi támadás elleni védekezésben, alkalmasságának megfelelő személyes szolgálattal teljesítésére és evégett a kiképzésben és gyakorlaton részvételre lehet kötelezni.

2. §. A védekezés érdekében — ideértve a kiképzést és a gyakorlatot is — a szükség tartamára a mozgási szabadság rendészeti természetű intézkedésekkel korlátozható és a lakosság különleges rendelkezések megtartására kötelezhető. Ezeket a korlátozókat és különleges rendelkezéseket a honvédelmi miniszter az illetékes miniszterekkel egyetértően rendeletben szabályozza, illetőleg állapítja meg.

3. §. A honvédelmi miniszter állapítja meg, hogy mely városokat és községeket és ezek területén belül külön mely vagyontárgyakat kell és milyen légvédelmi eszközökkel és berendezésekkel ellátni.

4. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háború idején pedig hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő:

a) aki az 1. §-on alapuló kötelezettségének nem tesz eleget;

b) az a munkaadó, aki alkalmazottját az 1. §-ban előírt köteletségének teljesítésében akadályozza, vagy őt e köteletségeinek teljesítése miatt indokolatlanul hátránnyal sújtja;

c) aki a 2. §. alapján kiadott rendelet rendelkezését megszegi vagy kijátsza.

Az eljárás a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntető bíróságok, a m. kir. rendőrség működési területén, a m. kir. rendőrség hatáskörébe tartozik; a harmadfokon elbírálás szempontjából az 1929 :XXX. tc. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés alkalmazása végett érdekelt szakminiszternek a honvédelmi minisztert kell tekinteni.

5. §. Azok a büntető rendelkezések, amelyeket a büntető törvények a távirdák vagy tartozékaik megrongálására, használhatóságuk félbeszakí-

tására, vagy gátlására megállapítanak, kiterjesztetnek a légvédelmi berendezések és tartozékaik megrongálására használhatóságuk félbeszakítására és gátlására.

6. §. Vétséget követ el és 5 évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki légitámadás, vagy ennek fenyegető veszélye idején, akár szándékosan, akár gondatlanságból megszegi a támadásnak, vagy hatásának elhárítása végett kiadott hatósági rendelkezést.

A szándékosan elkövetett ily cselekmény büntett és büntetése tizenöt évig terjedhető fegyház, ha a cselekményből az állam érdekének súlyos sérelme, halál, súlyos testi sértés vagy nagy anyagi kár származott és ezt az eredményt a tettes előre láthatta; ha pedig a tettes szándéka a beállott eredményre irányult a büntetés súlyos testi sértés, vagy nagy anyagi kár bekövetkezése esetében életfogytig tartó fegyház, haláletet, vagy az államérdekek súlyos sérelmének bekövetkezése esetében pedig halál.

Az előbbi bekezdés eseteiben a hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését is meg kell állapítani.

7. §. Az 1. §. alapján személyes szolgálatra igénybevett egyéneket az 1930. évi III. tc. 79. §-a alkalmazása szempontjából úgy kell tekinteni, mint akik katonai vezetés alatt kötelesek szolgálat vagy munkát teljesítésére.

9. §. A jelen törvény kihirdetése napján lép hatályba.

A jelen törvény végrehajtásáról az érdekelt miniszterekkel egyetértve a honvédelmi miniszter gondoskodik.

A m. kir. honvédelmi miniszter

17.176. eln. 15—1936. H. M. számú rendelete.

A légvédelemről szóló 1935. évi XII. törvénycikk végrehajtása.

A légvédelemről szóló 1935. évi XII. törvénycikk (21. Cs. K. 1935.) végrehajtása tárgyában a belügy, pénzügy, az iparügyi, valamint a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve a következőket rendeltem:

A légvédelemről általában.

Az 1935. évi XII. törvénycikk (az alábbiakban a törvény) általában a szorosan vett működő hadsereget és annak intézményeit védelmező katonai légvédelmen kívüleső légvédelem (az alábbiakban: honi légvédelem) céljait szolgálja.

A honi légvédelem támadást elhárító védekezésre (aktív légvédelem,

alábbiakban: légvédelem) és az élet és vagyónbiztonság oltalmazására szorítókozó védekezés (passzív légvédelem, a továbbiakban: légoltalom) tagozódik.

A honi légvédelem szervezése és vezetése polgári vonatkozásban is a honvédelmi miniszter feladata, aki ezt rendszerint az Országos Légvédelmi Parancsnok útján teljesíti.

A honi légvédelem szervezetét, a légvédelmi szervek hatáskörét a külön honvédelmi miniszteri rendelettel kiadandó „Légoltalmi Utasítás” szabályozza.

A törvény 1. §-ához.

A légi támadás elleni védekezésre a törvény 1. §-a értelmében igénybevehető polgári személyek általában két csoportba oszlanak:

1. Az első csoportot azok alkotják, akik a cselekvő védelmet ellátó katonai légvédelmi osztagokat megfelelően kiegészíteni hivatottak. Ezeknek behívásáról, kiképzéséről és a kiképzés alatti ellátásról a katonai hatóságok gondoskodnak. Kiválasztásukat és nyilvántartásukat a polgári hatóságok és a Légoltalmi Utasítás alapján kijelölendő légoltalmi szervek javaslatainak figyelembevételével a katonai hatóságok végzik. Erre a szolgálatra elsősorban had- vagy katonaviselt, testileg nagyobb teljesítményekre is alkalmas férfiakat kell kiválasztani.

A műszaki képzettséggel rendelkezőket — amennyiben egyébként alkalmasak — elsősorban ebbe a csoportba kell beosztani.

A szükséges légvédelmi kiképzést, — amely ennél a csoportnál tart legtovább — úgy kell foganatosítani, hogy a kiképzés alatt állók polgári foglalkozásukban lehetőleg kevésbé zavartassanak és behívásuk a leg-
rövidebb idő alatt történhessék meg. Ezért a kiképzés — bizonyos gyakorlatokat kivéve — elvileg a lakóhelyen történik és laktanyaszerű (tábor-szerű) elhelyezésre csak szükség esetén kerül a sor.

2. A második csoportot azok alkotják, akik a légoltalmi segélyosztagokba sorolhatók, vagyis akiket segéd és házi rendőri, segéd és házi tűzoltói, egészségügyi, fertőtlenítő, műszaki segéd és helyreállító, valamint eltakarító, helyi figyelő, összekötő és jelentő szolgálatra stb. alkalmaznak. Ebben a csoportba tartoznak a légoltalmi vezetőségeknél és a légvédelmi híradó szolgálatban alkalmazottak is.

E csoport tagjainak kiválasztása és nyilvántartása a légoltalmi szervek feladata. A kiválasztás a következő szempontok szerint történik:

a) Nőket csak az egészségügyi, légvédelmi híradó (távbeszélő és rádió) szolgálatra, a vezetőségek irodái számára, vagy házi légoltalmi szolgálatra és szükség esetében az eltakarító szolgálatra lehet igénybe venni.

b) A 18 éven aluliak közül elsősorban azokat kell alkalmazni, akik cserkész vagy levante kiképzésben részesültek.

c) Elvül szolgál, hogy mindenki lehetőleg lakóhelyén vagy munkahelyén, vagy ennek közelében teljesítsen légvédelmi szolgálatot. Nem vonatkozik ez a közérdekű légoltalmi segélyosztagokba beosztottakra, akik az egész község (város, község, ipartelep, stb.) területén végzik szolgálatukat, sőt szükség esetében más községek megsegítésére is ki-
rendelhetők.

d) A szolgálatra kijelölés alkalmával a polgári hivatást és egyéb életkörülményeket, nőknél ezenkívül a család irányában fennálló kötele-
ségeket is lehetőleg figyelembe kell venni.

e) A kiképzés ennél a csoportnál általában rövid a polgári foglalkozást alig zavaró tanfolyamokra és a gyakorlatban való közreműködésre szorítkozik, huzamosabb igénybevétel nélkül.

f) A légoltalom egyes csoportjainak vagy szakmáinak vezetői, akik sok esetben maguk is oktató minőségben működnek, alaposabb kiképzésben részesülnek, amely azonban általában szintén alig zavarja a polgári hivatás teljesítését.

Abban a tekintetben, hogy kik kerüljenek az 1. és 2. pontban megjelölt csoportokba, elsősorban a rátermettséget és az önkéntes jelentkezést kell figyelembe venni.

Nincs akadályja annak, hogy oly egyének, akik hatvanadik életévüket betöltötték, vagy az egyébként tekintetbe nem jövők, önkéntes jelentkezés alapján, a kötelezettségek önkéntes vállalása esetében, rátermettségüknek megfelelő beosztásban a légoltalomban szintén alkalmazást nyerjenek.

Katonai szolgálatra kötelezett egyént nem lehet az 1. és 2. pont szerint igénybe venni.

Egészen kivételes esetekben a honvédelmi miniszter a légoltalmi szervezeteknek időlegesen vagy végleg katonai állományú személyeket bocsáthat rendelkezésre (szakembereket, különleges feladatok megoldására, stb.), de elvben a légoltalmi szervek az igénybevehető polgárság soraiból fedezik személyi szükségletüket.

Az 1. és 2. pont szerint légvédelmi és légoltalmi szolgálatra igénybevetettek állandó tartózkodási helyüknek megváltoztatását, ideértve a helybeli lakásváltoztatást is, előjáró légvédelmi (légoltalmi) szerveknek legkésőbb 24 órával a változás előtt bejelenteni kötelesek. Tartoznak továbbá az új lakhelyüknek megfelelő légvédelmi (légoltalmi) szervnél legkésőbb az beérkezés után 24 órával jelentkezni és új beosztásukat kérni.

A bejelentési köteletség elmulasztása kihágásnak minősül.

Állandó tartózkodási hely változtatása esetén az érdekelteket a

helyi légvédelmi (légoltalmi) szolgálat alól, állandó lakásváltoztatás esetén pedig az előző lakás szerinti házi rendőri vagy házi tűzoltói szolgálat alól fel kell menteni és új lakhelyüknek megfelelően beosztani.

A Törvény 2. §-ához.

A) Békeidőben a mozgási szabadság korlátozása és különleges rendelkezések megtartása egyfelől a Törvény 1. §-ával kapcsolatban említett kiképzésre, másfelől a légvédelmi (légoltalmi) gyakorlatokra vonatkozik.

A gyakorlat célja az, hogy a lakosság nagy tömegeit a légitámadások esetében követendő helyes magatartásra, fegyelmezettségre oktassák és szoktassák. Ezeknek a gyakorlatoknak csak akkor lehet maradandó értékük, ha harcszerűen, tehát a valóságot megközelítő módon folynak le, ehhez pedig a városok és községek, részben vasútak és kikötők részleges vagy teljes elsötétítési és a légvédelmi riadó gyakorlása is szükséges. A riadók alkalmával egészben vagy részben megszüntetett közlekedés és elsötétítés azonban a polgári és gazdasági életben zavarokat és károkat okoz, ezért ezeket a — különösen nagy városokban — súlyos következményekkel járó intézkedéseket a legszükségesebb mértékre kell korlátozni, esetleg oly módon intézkedni, hogy az általános közlekedést más utakon le lehessen bonyolítani. Az elkerülhetetlen elsötétítési és riadó gyakorlatokat időbelileg is mindig korlátozni kell, ami egyébként a harcszerűség szempontjának is megfelel.

Különleges rendőri intézkedések gondoskodnak a riadók és elsötétítési gyakorlatok alkalmával a köz- és vagyonbiztonság fokozott védelméről.

Vezérelvül szolgáljon, hogy a légvédelem csakis az egész lakosság megértő, fegyelmezett és lelkes részvétele és támogatása mellett érheti el teljes célját, erre pedig csak akkor lehet számítani, ha gondosan előkészített, alaposan átgondolt és minden mellékcéltől mentes intézkedések alkotják a légvédelmi gyakorlatok alapját.

A lakosság légvédelmi felvilágosítása a sajtóban elhelyezett közlemények, rádióelőadások, oktatófilmek, ingyenes előadások és szemléltető kiállítások útján történik.

A légvédelmi gyakorlatok alkalmával ezen szakasz alapján a polgári lakosságra érvényes korlátozó rendelkezéseket a szükséges mérvben felfüggesztik és a sajtóban közzétett közlemények útján ki kell hirdetni.

B) A légi támadás veszélye és légvédelmi riadó esetén életbelépő általános korlátozásokat és különleges rendelkezéseket a Légoltalmi Utasítás, szükség esetén külön miniszteri rendelet szabályozza. Az adott helyzetnek megfelelően szükséges részletes rendszabályokat az Országos

Légvédelmi Parancsnok, illetve utasítása alapján a légvédelmi szervek adják ki.

Mindezeket a korlátozásokat és különleges rendszabályokat az Országos Légvédelmi Parancsnok által előírt mértékben, — békeidőben a légvédelmi, légoltalmi gyakorlatok alatt is be kell tartani.

A Törvény 3. §-ához.

A Törvény 3. §-a a légvédelmi eszközök és berendezések létesítésének módozatait állapítja meg.

A létesítmények (eszközök, berendezések) meghatározásáról az általános honi légvédelmi terv alapján, az illetékes miniszterekkel egyetértve, a honvédelmi miniszter gondoskodik.

Az általános honi légvédelmi terv a katonai és műszaki elvek alapján megállapítja az egyes városok, községek és vagyontárgyak közvetlen vagy közvetett légvédelmére és légoltalmára szükséges eszközöket és berendezéseket. Ez az általános természetű és egyelőre inkább elméleti alapokon nyugvó és eszményi követelményeket felölelő légvédelmi terv a létesítésre kötelezettek teherbíróképessége szerint módosulhat.

Az eljárási mód általában a következő:

A honvédelmi miniszter megállapítja a védendő tárgyak fontosságának megfelelő, katonai szempontból szükséges eszközöket és berendezéseket, melyeknek létesítéséről ő maga gondoskodik.

Ezeket a katonai légvédelmi eszközöket és berendezéseket, amennyiben ezek a polgári légoltalom szempontjából kiegészítésre szorulnak, egységes terv szerint kell kiegészíteni.

A honvédelmi miniszter szakközegei útján, az országos érdek figyelembevételével állapítja meg a légoltalom keretében megvalósítandó szervezeteket, eszközöket és berendezéseket. A légvédelem kiegészítésére esetleg szükséges anyagiak biztosításáról — ha ez önként és felajánlás útján nem történne meg — külön fog rendelkezni.

A légoltalmi szervezetek, eszközök és berendezések minőségének és mennyiségének és létesítésük módjának, valamint idejének meghatározása általában az illetékes légvédelmi (légoltalmi) szakközegek és érdekelték között folytatott tárgyalások eredményéhez képest történik, az érdekelték teherbíró képességének és érdekének figyelembevételével. Ennek alapján és a légvédelmi törvény keretei között, a szükséghez képest adatnak ki a honvédelmi miniszter részéről az intézkedések, az érdekelt miniszterekkel egyetértve.

A polgári gázvédelem eszközeinek gyártásáról és forgalombabocsátásáról a honvédelmi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg

gondoskodik. Ezeknek az eszközöknek az elosztásáról és karbantartásáról külön rendelkezés történik.

Általában a légoltalom vezetőségeinek és segédosztágainak gázvédelmi eszközökkel való ellátása az illető polgári légoltalmi közület (város, ipartelep, háztulajdonos) terhére kötelező, míg az állami szerveknek ily eszközökkel való ellátása az államkincstárt terheli.

A jelen rendeletnek a Törvény 1. §-ához kapcsolódó 1. és 2. pontban meghatározott szervein kívül, a polgári lakosság ellátása gázvédelmi eszközökkel nem kötelező, hanem mindenkinek szabadságában áll magát ilyenekkel saját költségére ellátni. A honvédelmi miniszter csak arról gondoskodik, hogy a megfelelő gázálcok a polgári lakosság részére könnyen és méltányos áron legyenek beszerezhetők, és hogy karbantartásukra, valamint időszakonkénti megvizsgálásukra és megújításukra mód legyen.

Budapest, 1936. évi augusztus hó 6-án.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter

**80.050/XV. 1936. sz. K. K. M.
rendelete.**

Nyilvános légiturisztikai események rendezése.

1. §. Oly nyilvános légiturisztikai eseményt, amelyen előreháthatóan több légi járómű vesz részt, csak a m. kir. Légügyi Hivatal előzetes engedélyével szabad előkészíteni, rendezni vagy annak rendezésében közreműködni.

4. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, aki oly nyilvános légiturisztikai eseményt, amelyen több légi járómű vesz részt, a m. kir. Légügyi Hivatal engedélye nélkül rendez, előkészíti vagy annak rendezésében közreműködik.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíró hatáskörébe tartozik.

5. §. Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

Budapest, 1936. évi november hó 25-én.